

«باغ کیانوش» حماسه دیگر دوستی است

محسن سلیمانی فاخر، منتقد سینما؛ هر جا که ادبیات به کمک سینما آمده، می‌توان درصد رو به بالایی از موفقیت برای یک فیلم متصور شد. رابطه سینما و ادبیات در ایران چندان مانوس نیست، اما هرگاه این رابطه برقرار شده و نویسنده فیلم‌نامه توانسته از یک رمان به صورت درست و دراماتیک بهره‌وری کند، شاهد نتیجه درخوری بوده‌ایم و این موفقیت در فیلم «باغ کیانوش» مشهود است. «باغ کیانوش» نمونه‌ای کارآمد از یک اقتباس برای گروه سنی کودک و نوجوان است که مسیری جدید را می‌گشاید. روایتی ماجراجویانه که از کتابی با همین نام، بدون آسیب به روایت در تغییر مدیوم، در خدمت درام و زبان تصویر درآمده است.

اهمیت «قهرمان» برای گروه سنی نوجوان

روایت «باغ کیانوش» از دل تاریخ جنک تحمیلی و با الهام از رشادات‌های کسانی است که نمونه درست ارزش‌ها و اصول قهرمانی هستند. این فیلم نقش مؤثری در بازیابی تاریخ و فرهنگ جنک دارد که دو نسل قهرمان می‌توان در آن یافت: پدر علی که شهید شده و بچه‌هایی که برای نجات یکدیگر و دستگیری خلبان عراقی گام‌های قهرمانانه‌ای برمی‌دارند.

«باغ کیانوش» با تمرکز بر عناصری که مورد توجه و تأثیرگذار بر این گروه سنی است، مسیری درست در خلق قهرمان، زمینه‌سازی برای عمل قهرمانانه و حفظ و گسترش اعمال متهورانه را طی می‌کند. جذابیت‌های داستانی و تأثیرات کاراکترا با گروه سنی هدف ارتباط معناداری برقرار می‌کند. بچه‌هایی که هیچ‌کدام از مبارزه عقب‌نشینی نمی‌کنند و تا نجات اهالی روستا، تمام سعی‌شان را می‌کنند.

پیام‌ها و ارزش‌های فیلم

نوجوانان در سن حساسی قرار دارند که نیازمند شناخت ارزش‌ها و اصول اخلاقی‌اند و در مواجهه با یک فیلم، پیام‌ها آن برایشان اهمیت دارد. «باغ کیانوش» ارزش‌های مثبت و مناسب همچون راهبری، کار تیمی و مدیریت تیمی را آموزش می‌دهد. پیام‌هایی مانند قدرت تصمیم‌گیری، تفکر خلاق و مواجهه با چالش‌ها را مطرح می‌کند. بچه‌هایی که در مواجهه با خلبان سقوط‌کرده، تصمیمات درستی می‌گیرند مانند خالی‌کردن بنزین موتورسیکلت یا استفاده از برادران دوقلو و هم‌شکل برای ایجاد توهم خلبان و گمراه‌کردن او، آگاه‌سازی میهمانان جشن از بمباران باغ، تخمین و انتخاب مسیر درست برای فرار از دست خلبان توسط عباس و… که همه از تفکر خلاق و فرضیه‌سازی در ذهن‌شان نشئت گرفته است. همچنین یکی از درون‌مایه‌های فرعی فیلم تلاش و پشتکار است که به درستی در مسیر روایت تبیین می‌شود. از پیداکردن «موز» تا مقابله با دشمن، ذهن گروه همسالان روستا را درگیر خود کرده است. آنها چه برای دستیابی به موزها و چه شکست دشمن از تلاش دست نمی‌کشند و در نهایت در رسیدن به هر دو هدف پیروز هستند. فیلم حماسه‌وار، حس ناسیونالیستی و شور دفاع از وطن را از طریق بچه‌هایی که دستپدر به باغ میوه را به دفاع از یکدیگر و نجات جان دیگران عوض می‌کنند، نشان می‌دهد.

شخصیت‌پردازی و الگوهای رفتاری

شخصیت‌های اصلی برای گروه مخاطبان هم‌سن‌وسال محرک مؤثری هستند. شخصیت‌هایی مثل عباس، حمزه و علی ویژگی‌هایی دارند که از قدرت تفکر و استدلال‌شان نشئت گرفته است. واکنش‌های بجا و آنی‌شان، آنها را از کودک مطیع و منفعل متفاوت کرده است. آنها تلاش می‌کنند راهبر و فرمانده میدان حضور در باغ و در ادامه مبارزه با خلبانان باشند. شخصیت‌ها در طول داستان رشد و تغییر مثبتی را تجربه می‌کنند و این تغییرات که همراه کندوکاو و پرسشگری است، می‌تواند برای مخاطب درس‌آموزی داشته باشد. اگر بناسث اندرزی روی دهد، در سدار قصه رخ می‌دهد؛ اینکه کیانوش چرتا آنها از جبهه برگشته‌ست، در انتهای فیلم پاسخی درخور ارائه می‌شود.

داستان و روایت

جذابیت داستان از سکناس‌های ابتدایی روایت شکل می‌گیرد؛ یعنی از همان کشف موزها و طراحی دستپدر از باغ کیانوش جذابیت داستان آغاز می‌شود و پیچیدگی‌های داستانی، ماجراجویی‌ها و دستچکش‌های تازه با دستگیری بچه‌ها در باغ و سقوط خلبان ادامه می‌یابد. حضور هرکدام از بچه‌های فیلم بچاست و تزئینی و بی‌منطق نیست. اینکه تا حالا موز ندیده‌اند تا درباره آن خیال‌پروری کنند، ملموس و پذیرفتنی است. حتی «باغ کیانوش» مانند خود کیانوش شخصیت و تشخص دارد؛ مالک و ملکی که هر دو مرموز و پیچیده‌اند. همچنین ماجراجویی در باغ کیانوش و تعقیب و گریزها و تعلیق‌های کودک‌ربایی و خلبان و خبر بمباران باغ، روایت را از توان نمی‌اندازد. «باغ کیانوش» حد و حدود قصه‌گویی را می‌داند و با تمام وجود تلاش می‌کند قصه بگوید و لحظه‌ای از قصه‌گفتن دست نمی‌کشد. حتی گدی مثل مشت علی که موقع ترس بسته نمی‌شود در انتها با فلاش بکی بجا، کارکرد درستی می‌یابد.

جلوه‌های بصری و فضاسازی احساسی

فیلم جلوه‌های بصری خلاقانه‌ای دارد. طراحی صحنه و فضاسازی‌ها در فیلم همسوا با مخاطب هدف ساز است. مثلاً نشان دادن نقشه‌های راه، تصویر خیالی مشوش‌بودن ذهن‌ها یا حتی سکناس‌های انیمیشن جذابیت کافی دارد و موسیقی با حال و هوای صحنه‌ها هماهنگ است و احساس هیجان و ترس را منتقل کند.

نمایش چالش‌ها و حل مشکلات

ذات نوجوانان، پرداختن به مسائل و چالش‌های واقعی زندگی است که حتی از سن‌وسال آنها فرامی‌رود. بچه‌ها خودشان تصمیم می‌گیرند گروگان‌ها را نجات دهند، در دستگیری خلبان نقشه طراحی می‌کنند و در نهایت به تعقیب آن می‌پردازند و در کشتن او همت می‌کنند که همه از شناخت نویسنده و فیلم‌ساز از ذات بچه‌هاست. آنها حتی جریان و مسائل اطراف را می‌کاوند و علل از جبهه فرارکردن کیانوش را بازجویی می‌کنند. به مشکلات هم آگاه هستند، در دوستی‌هایشان دنبال نقش و مدیریت و هویت‌یابی هستند و در نهایت چالش‌ها را به شکلی واقع‌گرایانه‌ای می‌پذیرند و برای کره‌گشایی آن تلاش می‌کنند. آنها جوانب و نتایج راهبردهایی را که در تصمیمات مبارزه با دشمن اتخاذ می‌کنند، بررسی می‌کنند. همچنین دشمنی که بایسته و شایسته بازنمایی شده، به ضعیف و کودن است، نه رویین‌تن و رمبوار.

همدات‌پنداری و الهام‌بخشی

از یک سسو، شخصیت‌ها و داستان فیلم به شکلی طراحی شده‌اند که نوجوانان بتوانند با آنها همدات‌پنداری کنند یا از آنها الهام بگیرند و از سوی دیگر آدم‌های خوب و بد قصه به یک میزان است. خیر و شر به درستی کدگذاری شده و تعلیق‌ها کارکرد درستی یافته‌اند و در انتهای قصه حضور خلبان دوم، درام را جاندارتر از قبل می‌کند. شخصیت‌ها در طول قصه آرام‌آرام با کنش‌ها و واکنش‌هایشان شناخته می‌شوند و پازل‌های ابتدایی داستان از نجات علی از آب توسط کیانوش تا تنگ خانه همسایه و تا نحوه انگزنی به فرار کیانوش از جبهه، بر اساس ترغندهای فیلم‌نامه رو می‌شود؛ شخصیت‌هایی که حضور بجا دارند و بی‌دلیل حذف نمی‌شوند. کاش این فیلم دو دهه قبل‌تر ساخته می‌شد تا نسل z بیشتر اتمسفر فیلم را می‌شناخت.

نگاهی به برگزاری سومین جشنواره بین‌المللی چندرسانه‌ای میراث فرهنگی

وفاق ملی و کشف استعدادهای جوان

شرق؛ جشنواره بین‌المللی چندرسانه‌ای میراث فرهنگی سومین دوره برگزاری‌اش را تجربه کرد. جشنواره‌ای که در همین مدت کوتاه جایگاه ویژه‌ای میان اهالی هنر پیدا کرده و فرصت مناسبی برای علاقه‌مندان به هنر و اهالی فرهنگ ایجاد کرده است. جشنواره‌ای که به گفته علیرضا تابش، دبیر این رویداد هنری، «در فضایی که جامعه امروز ما پیش از پیش به همدلی و وفاق ملی نیاز دارد، میراث فرهنگی می‌تواند نقشی تعیین‌کننده در گشایش‌های سیاسی و همدلی مردم ایجاد کند. بازآفرینی هویت جمعی در کشور ما امروز به‌شدت احساس می‌شود و راه این امر کار فرهنگی و تکیه بر میراث فرهنگی کشور است. میراث فرهنگی نقطه مشترکی برای همگان است و می‌تواند نقطه‌ای برای پیوند با فرهنگ و تاریخ خودمان ایجاد کند. هر گامی به سمت میراث فرهنگی، گامی به سوی همدلی و وفاق ملی است.»

جشنواره‌ای که در هر سه دوره برگزاری ثابت کرد می‌تواند مسیری برای خلق آثار فرهنگی، هنری و کشف استعدادها در جوان باشد.

در سومین دوره برگزاری این جشنواره البته نگاه ویژه‌ای به بخش نمایش شده است. علیرضا تابش می‌گوید این دومین سالی است که بخش هنرهای نمایشی با استقبال هنرمندان در بخش‌های چهارگانه نمایش‌نامه، فیلم‌تئاتر، تئاتر عمارت و واقع‌خوانی مواجه شده و اساسا رویکرد این جشنواره توجه به قالب‌های متنوع نمایشی است. تئاترهای ایرانی ثبت ملی شده در این رویداد در فضاهای تاریخی و با سبک متفاوت‌تری نسبت به سایر جشنواره‌ها به نمایش درمی‌آیند. این جشنواره در بناهای تاریخی و بین مردم برگزار می‌شود که اتفاق خاصی است.

محمد ثابت‌اقلیدی، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی فارس، در آیین افتتاحیه این جشنواره البته به نکته شایان تأملی اشاره کرد. او گفت: «جشنواره چندرسانه‌ای میراث از دو منظر برای ما اهمیت دارد و آن مسئله ارتقای سطح دانش و آگاهی عمومی مردم نسبت به داشته‌های میراثی و تمدنی است. امروزه در نبرد تکنولوژی و دسترسی آسان به تکنولوژی جوانان ما هویت‌های جعلی را انتخاب می‌کنند و ما باید هویت غنی ایرانی و اسلامی را به آنها معرفی کنیم. همچنین پرداختن به گردشگری یکی از دستاوردهای این رویداد است.»

در این رویداد البته جوایز بخش جایزه شیراز اعطا شد. تندیس و لوح افتخار جایزه شیراز در بخش تولید محتوای مجازی تقدیم شد به علی آرامشی فرد. تندیس و لوح افتخار جایزه شیراز در بخش موسیقی نیز به حسن سفری اهدا شد. تندیس و لوح افتخار جایزه شیراز در بخش عکس به مجید حجتی رسید. تندیس و لوح افتخار جایزه شیراز در بخش نمایش به زهرا حیدری‌پورتعلق گرفت. تندیس و لوح افتخار جایزه شیراز در بخش مکتوب به عبدالصمد فهندژ سعدی اهدا شد. تندیس و لوح افتخار جایزه شیراز در بخش نمایش رادیویی به حمیدرضا پورعلی‌محمد تعلق گرفت. تندیس و لوح افتخار جایزه شیراز در بخش مستند رادیویی به زهره سربازری رسید. تندیس و لوح افتخار جایزه شیراز در بخش پویانمایی به پیمان دهقانی اهدا شد. تندیس و لوح افتخار

یکی از نکات درخور توجه اختتامیه این جشنواره صحبت‌های علی دارابی قائممقام وزیر و معاون میراث فرهنگی کشور بود. او در این مراسم عنوان کرد: «بزرگ‌ترین دستاورد جشنواره یادآوری میراث فرهنگی و تمدنی به نسل جوان است. میراث‌بانان آینده افتخار ما هستند. نسل جوان بیش از پیش نیازمند شناخت هویت و داشته‌های نیاکان هستند. برگزاری این جشنواره با صدای بلند می‌گوید که ایران سرزمین امن و باثبات است و دشمنان ما تصویری غلط از ایران در دنیا مخایره کرده‌اند. فرهنگ و هنر قدر و مرتبت هر جامعه‌ای را تعریف می‌کنند و ثروت هر کشوری در گرو فرهنگ و تمدن هر سرزمینی است.»

سیدرضا صالحی‌امیری وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نیز معتقد است: «جشنواره چندرسانه‌ای میراث فرهنگی، فرصتی ارزشمند است تا این دارایی غیرقابل تکرار را از منظر دیگر معرفی کنیم تا ارزش این دارایی منحصربه‌فرد به نحو احسن درک شود. سومین دوره این جشنواره که به همت همکاران محترم معاونت میراث فرهنگی و به میزبانی استان فارس برگزار می‌شود، بستری برای معرفی و آموزش میراث فرهنگی ایران را فراهم آورده و با استفاده از ابزارهای چندرسانه‌ای، پیوند و مواصلت عمیق‌تری بین احاد جامعه جهت حفاظت و صیانت مطلوب‌تر و مردمی‌سازی آن برقرار می‌کند. این جشنواره ابزاری برای تقویت وحدت و همبستگی ملی، معرفی چهره واقعی از ایران اسلامی در جامعه جهانی و مردمی‌سازی و جریان‌سازی امر حفاظت و صیانت از میراث فرهنگی و تاریخی ایران است.»

از نکات شایان تأمل، توجه ینگ اسرانک نماینده دفتر یونسکو به بخش‌های ویژه این جشنواره است. نماینده دفتر یونسکو در تهران ضمن مهم‌دانستن برگزاری این جشنواره تأکید کرد: «یونسکو آمادگی همکاری برای کمک به اهداف

این جشنواره را دارد.»

بهادر نظیر معاون اول سفیر تاجیکستان نیز در دیدار با تابش گفت: «در کارگروه مشترکی برای همکاری در تدوین پرونده‌های مشترک ثبت جهانی تلاش می‌کنیم». او به برقراری مجدد خط هوایی بین دوشنبه و شیراز و مشهد برای تسهیل سفر گردشگران تأکید کرد و گفت: «با پیشینه تمدنی مشترکی که ایران و تاجیکستان دارند، امیدواریم اتفاقات فرهنگی مهمی میان دو کشور رقم بخورد.»

هرچند نباید از این موضوع مهم غافل شد که برگزاری سالانه جشنواره بین‌المللی چندرسانه‌ای میراث فرهنگی جدا از تأثیرات مثبت این اهالی فرهنگ و هنر و طبعاً علاقه‌مندان این حوزه، رویکرد دیگری نیز در فرهنگ‌سازی دنبال می‌کند. سال‌هاست این نقد به جشنواره‌های موضوعی که صرفاً در پایتخت برگزار می‌شود، وارد است که تجمع تمامی رویدادهای فرهنگی در مرکز و بی‌توجهی به سایر استان‌ها می‌تواند به مرور تأثیرات مثبت آن را کم‌رنگ کند. اما جشنواره بین‌المللی چندرسانه‌ای میراث فرهنگی با در نظر گرفتن این موضوع که سایر استان‌ها ظرفیت نامحدود و منحصربه‌فردی در اختیار دارند، سعی در معرفی درست و استفاده از ظرفیت‌های بالقوه استان‌های ایران دارد؛ ظرفیتی که به مرور گشایش‌های فرهنگی دیگری را ایجاد خواهد کرد.

۳ نمایش برتر و چندین رتبه سهم اصفهان در تئاتر کودک

تقدیر شد. این عروسک‌های خلاقانه، به خوبی با مضمون داستان همخوانی داشته و با استقبال گسترده تماشاگران همراه شد. همچنین کیمیا کیمیایی‌پوری، بازیگر این نمایش، در بخش بهترین بازیگر زن تقدیر شد و به‌عنوان یکی از استعداد‌های جوان تئاتر کودک از استان اصفهان شناخته شد.

نمایش «لک‌لکی جون و دوستای مهربان» و تقدیر از طراحی بروشور

«لک‌لکی جون و دوستای مهربان» یکی دیگر از نمایش‌های منتخب از استان اصفهان در این جشنواره بود که به موضوع دوستی و همیاری می‌پردازد و مخاطبان را به ارزش‌های اخلاقی در روابط اجتماعی توجه می‌دهد. در بخش طراحی بروشور این نمایش، ساغر تیزرو از شاهین‌شهر موفق به کسب لوح تقدیر شد. طراحی بروشور این اثر با سبک و رنگ‌آمیزی خاصی انجام شده و در ارائه جزئیات نمایش نقشی کلیدی داشت.

«سه تار سیبیل»؛ از آهنگ‌سازی تا جوایز بازیگری

نمایش «سه تار سیبیل» نیز با آهنگ‌سازی محمد نادری از اصفهان و بازی برجسته مارال ایزدبخش و سیدپویا امامی موفق به کسب جوایز ویژه‌ای شد. این نمایش که با موضوع طنز و نکات آموزشی ساخته شده است، با استقبال تماشاگران

اخبار برگزیده

شاهسواری دبیر جشنواره فیلم فجر شد

ایسنا: سرانجام پس از گمانه‌زنی‌های مختلف و در فاصله کمتر از سه ماه تا برگزاری جشنواره فیلم فجر، دبیر جدید این رویداد سینمایی و جایگزین محمد خزاعی در دولت چهاردهم مشخص شد.

طبق اعلام روابط‌عمومی سازمان سینمایی، رائد فریدزاده، رئیس سازمان سینمایی، با صدور حکمی، منوچهر شاهسواری را به‌عنوان دبیر چهل‌وسومین جشنواره فیلم فجر منصوب کرد.

بر این اساس، همچنین با تفکیک بخش بین‌الملل از ملی، برگزاری مستقل آن به زمان توافق‌شده با اتحادیه بین‌الملل انجمن تهیه فیلم موکول شده است. به گزارش سازمان سینمایی در حکم شاهسواری آمده است: «نظر به تخصص، تعهد و تجارب ارزشمند جنابعالی در حوزه سینما به موجب این حکم شما را به‌عنوان دبیر چهل‌وسومین جشنواره فیلم فجر منصوب می‌نمایم. امید است با بهره‌گیری از همکاری و همفکری اهالی فرهیخته سینما، همه صنوف سینمایی و تجارب ارزشمند گذشته و در راستای سیاست‌های کلان دولت چهاردهم در حوزه فرهنگ، برای تحقق وفاق ملی، در برگزاری جشنواره موفق باشید.»

در ادامه این حکم با اشاره به تفکیک بخش ملی از بین‌الملل آمده: «شایان ذکر اینکه نظر به اهمیت و نقش ویژه سینما در پیشبرد دیپلماسی فرهنگی و عمومی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور و حضور جشنواره بین‌المللی فیلم فجر در میان ۱۴ جشنواره برتر رقابتی عضو اتحادیه بین‌المللی انجمن تهیه‌کنندگان فیلم، بخش بین‌الملل این رویداد به‌صورت جداگانه در زمان توافق‌شده با اتحادیه مزبور برگزار خواهد شد. بدیهی است همه مؤسسات و معاونت‌های سازمان همکاری لازم را در برگزاری باشکوه جشنواره معمول خواهند داشت.»

ادغام درباره بخش ملی و بین‌المللی جشنواره فیلم فجر از آغاز به کار دولت سیزدهم صورت گرفت و برپاییی ضعیف بخش بین‌الملل در سه سال گذشته آن هم در مقایسه با چند دوره‌ای که جشنواره جهانی فیلم فجر به شکل مستقل برگزار می‌شد، با انتقادهای فراوانی همراه بود. فریدزاده همچنین از تلاش‌های محمد خزاعی در فراهم‌سازی مقدمات برگزاری دوره ۴۳ جشنواره فیلم فجر قردرانی کرده است.

فیلم «چه سرسبز بود دره من» در سینماک موزه هنرهای معاصر تهران

فیلم «چه سرسبز بود دره من» به کارگردانی جان فورد، محصول سال ۱۹۴۱ کشور آمریکا (سیاه و سفید) به مدت ۱۱۸ دقیقه، یکشنبه ۲۰ آبان ساعت ۱۵ در سالن سینماک موزه هنرهای معاصر تهران به نمایش درمی‌آید.

دوبله فیلم «چه سرسبز بود دره من» به دوران طلایی دوبله در ایران تعلق دارد. پیش از این، فیلم «دکتر استرنج لاو» در سینماک به نمایش درآمده بود که دوبله آن تحسین‌برانگیز است. فیلم‌نامه این فیلم توسط فیلیپ دان نوشته شده و از زمانی به همین نام از ریچارد له‌وین اقتباس شده است. بازیگران فیلم والتر پیچ، مارین اوهارا، داندل کریسپ، آنالی و رادی مک‌داول هستند. این فیلم یکی از مهم‌ترین فیلم‌های جان فورد محسوب می‌شود. داستان فیلم در اوایل قرن بیستم می‌گذرد و هیو مورگان (مک‌داول) پسری ۱۲ساله همراه با خانواده‌اش در دهکده‌ای معدنی در دره‌ای سبز و زیبا زندگی می‌کند. آرامش و خوشبختی خانواده آرام‌آرام با شدت‌گرفتن طمع و زورگویی صاحبان معدن از بین می‌رود. پدر خانواده، چهار برادر بزرگ او را از پیوستن به انحصاب کارگران منع می‌کند، آنان نیز چاره‌ای جز مهاجرت نمی‌بینند. علاقه‌مندان برای دیدن فیلم، می‌توانند روز یکشنبه ۲۰ آبان ساعت ۱۵ به خیابان کارگر شمالی، جنب پارک لاله، موزه هنرهای معاصر تهران، سالن سینماک مراجعه کنند. ورود برای عموم آزاد و رایگان است.